

[Tekijän nimi]

XX.XX.2026

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen päätöksen mukaisesti määrätään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 20 §:n 2 momentin nojalla:

1 § Soveltamisala

Tässä määräyksessä määrätään sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista, tietosisällöistä sekä asiakirjoissa käytettävistä koodistoista tallennettaessa asiakasasiakirjoja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023), jäljempänä asiakastietolaki, 69 §:ssä tarkoitettuun valtakunnalliseen asiakastietovarantoon.

2 § Määritelmät

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

- 1) **sosiaalihuollon asiakasasiakirjalla** sosiaalihuollon asiakasta koskevaa asiakirjaa, joka on laadittu tai vastaanotettu tai joka sisältää tietoja asiakkaan sosiaalipalvelujen tarpeen arviointia varten tai tarvittavien palvelujen järjestämistä tai toteuttamista varten;
- 2) **Sosiaalihuollon asiakastietovarannolla** valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvaa asiakastietojen tietovarantoa, jonne tallennetaan, jossa säilytetään ja jonka avulla hyödynnetään sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja, muita asiakastietoja sisältäviä asiakirjoja tai muuta sosiaalihuollon kannalta tarpeellista tietoa;
- 3) **valtakunnallisilla tietojärjestelmäpalveluilla** asiakastietolain 65 §:n tarkoittamia, Kansaneläkelaitoksen järjestämiä ja ylläpitämiä sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja;

[Tekijän nimi]

XX.XX.2026

4) **Sosmeta-palvelulla** Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämää verkkopalvelua, jossa julkaistaan, jaetaan ja ylläpidetään sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tietorakenteet ja ohjeet niiden liittämiseksi synteyntökontekstiin metatietojen avulla (sosmeta.thl.fi);

5) **Termeta-palvelulla** Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämää verkkopalvelua, jossa julkaistaan ja ylläpidetään terveydenhuollon potilasasiakirjojen tietorakenteet sekä sosiaali- ja terveydenhuollolle yhteiset tietorakenteet (termeta.thl.fi);

6) **Koodistopalvelulla** sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallista koodistopalvelua, jossa julkaistaan, jaellaan ja ylläpidetään valtakunnallisesti yhtenäisiä, sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmissä hyödynnettäviä luokituksia ja muita koodistoja;

7) **tekniisellä rakenteella** sosiaalihuollon asiakastiedon kirjaamiseen tarkoitettujen ja THL:n julkaisemien asiakirjarakenteiden teknistä esitysmuotoa, jota tuetaan sosiaalihuollon asiakastietovarannossa ja asiakastietojärjestelmissä.

3 § Sosiaalihuollon asiakirjojen tietosisältö

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tietosisällön tulee vastata Sosmeta-palvelussa julkaistuja asiakirjarakenteita, ja asiakirjaa laadittaessa on käytettävä sen tarkoitusta vastaavaa asiakirjarakennetta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa määrätään, niiden sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen, joiden asiakirjarakenteet on julkaistu Termeta-palvelussa, tulee sisällöltään vastata niiden tarkoitusta varten Termeta-palvelussa julkaistuja rakenteita.

Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon tallennettavien asiakasasiakirjojen laatimisessa tulee hyödyntää sen tarkoitusta vastaavan asiakirjarakenteen valmis-tilassa olevaa versiota. Jos asiakirjarakenteesta on olemassa myös vanhentunut-tilainen versio, sitä voi kuitenkin käyttää version yhteydessä ilmoitetun siirtymäkauden

[Tekijän nimi]

XX.XX.2026

ajan. Kun julkaistaan asiakirjarakenne, jolle ei ole aiempaa versiota, samaan tarkoitukseen laadittavien asiakasasiakirjojen tulee noudattaa tätä asiakirjarakennetta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua julkaisusta.

4 § Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoissa käytettävät koodistot

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoissa tulee käyttää niitä Koodistopalvelussa julkaistuja koodistoja, joihin asiakirjarakenteissa viitataan.

5 § Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tekninen rakenne

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjat tulee tallentaa Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon voimassa olevien teknisten määrittelyjen mukaisesti.

Ennen asiakastietolain 102 §:ssä säädetyn rakenteisen tallentamisvelvollisuuden voimaantuloa valmistuneet asiakasasiakirjat tai sellaiset asiakirjat, joille ei ole julkaistu tietorakennetta, voidaan tallentaa Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon myös muissa sen hyväksymissä tiedostomuodoissa, jotka kuvataan tarkemmin sosiaalihuollon asiakirjastandardia koskevassa määrittelyssä.

6 § Voimaantulo

Tämä määräys tulee voimaan 2.3.2026 ja on voimassa toistaiseksi. Tällä määräyksellä kumotaan määräys THL 1/2024 (Määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista).

Tätä määräystä sovelletaan viimeistään 1.9.2026.

Määräyksen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asiakasasiakirjojen tietosisällön ja teknisen rakenteen tulee kuitenkin vastata tämän määräyksen vaatimuksia viimeistään 1.3.2027.

[Tekijän nimi]

XX.XX.2026

Allekirjoitukset

Sirpa Soini

johtaja

Niina Haake

yksikönpäällikkö

Tämä määräys on julkaistu viranomaisten määräyskokoelmissa <https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/maarayskokoelmat/terveyden-ja-hyvinvoinnin-laitos> (FINLEX ® - Viranomaisten määräyskokoelmat: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos) ja saatavissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kirjaamosta sekä Internetosoitteesta <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaalija-terveysalalla/maaraykset-jamaarittelyt/maaraykset>